

Asistovaná reprodukce může pomoci i k přirozenému početí

I když má dnešní reprodukční medicína vynikající výsledky, ne každé ženě se po IVF léčbě podaří otěhotnět. Někdy má neúspěch zjistitelné příčiny, jindy se příčina zjistit nedá.

„V každém případě po neúspěšné IVF léčbě doporučujeme pacientkám odpočinek. Je to důležité pro psychiku, a navíc někdy pacientky otěhotní v mezidobí přirozenou cestou,“ vysvětluje MUDr. Jan Štelcl, primář Institutu reprodukční medicíny Unica.

Ačkoliv studie publikovaná před pár lety v časopise Americké společnosti pro reprodukční medicínu (ASRM) poukázala na to, že doba mezi jednotlivými IVF cykly nijak výrazně neovlivňuje šanci na úspěšné otěhotnění – a že je tedy jedno, jestli pár počká s dalším pokusem několik měsíců nebo jej podstoupí ihned – podle MUDr. Jana Štelcla je lepší několik měsíců počkat.

„U části žen se v běžných menstruačních cyklech nevolňují z vaječnicků vajíčka. A to ani tehdy, když má žena relativně pravidelný menstruační cyklus. Říkáme tomu anovulační cykly. Když pak při IVF léčbě na vaječnický zapůsobíme folikulostimulačním hormonem (FSH), vaječnický se na čas „probudí“ a začnou vajíčka produkovat. Efekt pak většinou přetrvává 3 až 4 měsíce.“

Samotné stimulaci vaječnicků obvykle předchází primární léčba, například úprava hormonální nerovnováhy v těle ženy, ať už pomocí léků, nebo pouhou úpravou životního stylu, což rovněž zvyšuje šanci na přirozené otěhotnění. „První IVF cyklus bývá svým způsobem diagnostický – zjišťujeme, jak vaječnický konkrétní pacientky reagují, jaká je jejich kapacita, jaká je kvalita vajíček a jak se následně vyvíjejí embrya. Jedno z nich přenášíme do dělohy a další embrya doporučujeme zmrazit v tekutém dusíku. Taková embrya se mohou přenést do dělohy kdykoliv později,“ vysvětluje lékař. V současné době odborníci doporučují přenášet pouze jedno embryo místo dvou. „Víme, že u dvojčat je výrazně vyšší riziko potratu, předčasného porodu a dalších komplikací,“ dodá MUDr. Štelcl.

„Pro páry je léčba neplodnosti psychicky velmi náročnou záležitostí. Obzvláště, pokud se první IVF cyklus nezdaří a léčbu je nutné zopakovat. A protože jednou z důležitých podmínek úspěšného otěhotnění je psychická pohoda, doporučujeme páru, aby si několik měsíců odpočinul, věnoval se sám sobě, případně vyhledal psychologickou pomoc,“ konstatuje lékař. „Laickou psychoterapii samozřejmě zajišťujeme my, lékaři, sestry a koordinátorky, ale spolupracujeme i s profesionálními psychology a párům je v případě potřeby doporučujeme. Bohužel u nás stále přetrvává zažitý názor, že pokud vyhledám psychologa, znamená to, že jsem blázen. Někdy je těžké pacientkám vysvětlit, že tomu tak není a že tím získají velkou oporu. Pokud nakonec pomoc psychologa vyhledají, obvykle to má příznivý vliv na celkový průběh jejich léčby.“

Výjimku tvoří pacientky, kterým je kolem čtyřiceti let. „Vzhledem k tomu, že tady už opravdu hrajeme o čas, respektive o to, jestli jejich vaječnický ještě budou schopné vyprodukovat zdravá vajíčka, doporučujeme těmto pacientkám naopak na nic nečekat, a pokud se první IVF cyklus nezdaří, rovnou navázat dalším.“

Podle doposud provedených studií není známo, že by větší počet IVF cyklů měl negativní vliv na zdraví ženy. Počet IVF cyklů není nijak omezen ani zákonem, lékaři však mohou léčit pacientky jen do do jejich 49. narozenin. Pojišťovny hradí pacientkám do 39. narozenin tři léčebné cykly, čtyři pak v případě, že se během prvních dvou cyklů přenášejí pouze jedno embryo. „Pro běžnou populaci bývá opakovaná léčba poměrně nákladná. I když několik cyklů hradí pojišťovna, pacienti si částečně hradí léky a také jim doporučujeme připlatit si za nadstandardní metody a výkony, které

šanci na úspěch zvyšují. Například výběr co nejlepší spermie, její přenos do vajíčka nebo sledování vývoje embryí ve speciálním inkubátoru," vyjmenovává MUDr. Jan Štelcl.

Věk ženy a kvalita jejích vajíček je jedním z nejdůležitějších faktorů, které ovlivňují vyhlídky na nekomplikované těhotenství. „Proto apelujeme na všechny – pokud se chcete těšit ze zdravých dětí, neodkládejte těhotenství až po třicátých narozeninách,“ uzavírá lékař.

Pokud si nejste jisti svými možnostmi na početí potomka, obraťte se na kterékoliv centrum asistované reprodukce. Konzultace je nezávazná a do 39 let ji třikrát hradí zdravotní pojišťovna.

